

Verblijfstoerisme in Nederland in 2021

Verwachting verblijfstoerisme in 3 varianten

Team Intell & Insights
NBTC

Het (internationaal) toerisme is hard geraakt als gevolg van de wereldwijde pandemie veroorzaakt door het coronavirus. Zo ook Nederland. In het vroege voorjaar van vorig jaar kwam het toerisme vrij abrupt ten einde en bleven de meeste bedden in toeristische accommodaties opeens leeg. Gelukkig is dat niet het hele verdere jaar zo gebleven, maar de impact van de coronapandemie op het verblijfstoerisme in Nederland in 2020 was groot. De goede zomer (voor bepaalde segmenten) heeft het verlies van het voor- en najaar niet kunnen compenseren.

Alhoewel er inmiddels verschillende vaccins tegen het coronavirus zijn goedgekeurd en vaccinatie in tal van landen van start is, is wel duidelijk dat we ook dit jaar nog veel gaan merken van het virus. Mogelijk zal op enig moment in 2021 het herstel van toerisme zijn intrede doen en is internationaal reizen weer steeds meer en beter mogelijk. Verschillende internationale bronnen voorzien dit moment ergens in de tweede helft van 2021. Maar met de huidige lockdown die in veel Europese landen momenteel weer compleet van kracht is en het ontdekken van de eerste mutaties van het virus, die ook nog eens veel besmettelijker lijken, zijn de onzekerheden groot. Om ondanks deze onzekerheden toch enig beeld te geven van hoe het verblijfstoerisme van Nederland in 2021 eruit kan zien heeft NBTC drie scenario's uitgewerkt.

Verwachting in drie varianten

Gezien de grote onzekerheid met betrekking tot de bestrijding van het coronavirus en de snelheid waarmee het toerisme zich kan herstellen, kent onze verwachting drie varianten:

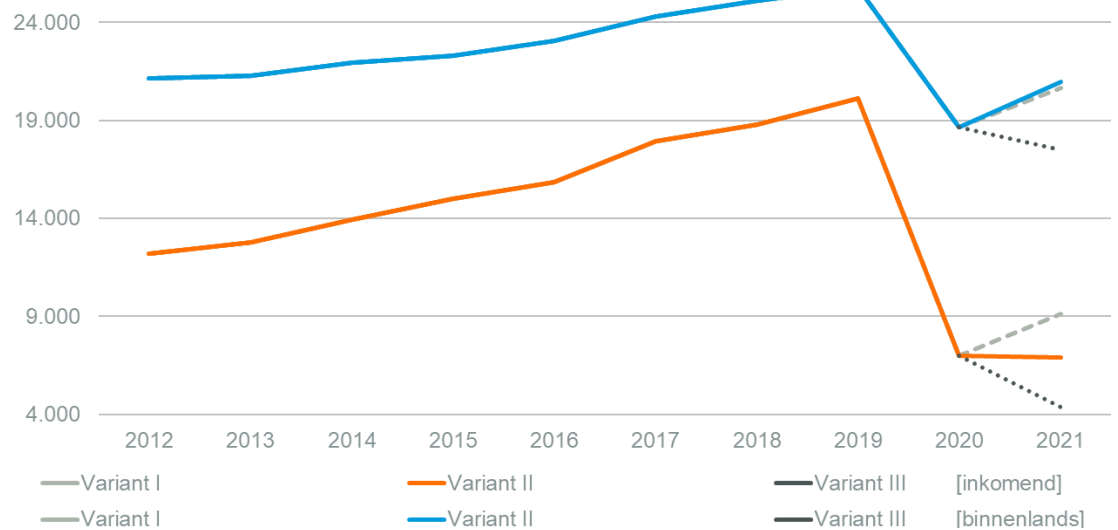
- I. In de loop van kwartaal 2 is de situatie met het virus in Nederland verbeterd en kan er worden afgeschaald naar risiconiveau zorgelijk, en in de zomer verder naar waakzaam. We zijn dan in de fase van gewenning gekomen. Nog niet alle coronamaatregelen zijn van tafel en de 1,5m samenleving is nog steeds van kracht, maar gedurende het voorjaar komen de eerste bezoekers uit onze buurlanden weer naar ons land. Vanaf kwartaal 3 (juli) is reizen binnen Europa (intra-continentaal) goed mogelijk. Dat betekent ook dat een deel van de Nederlanders hun zomervakantie in het buitenland doorbrengt. Intercontinentaal reizen trekt als laatste vanaf het najaar weer aan.
- II. Scenario II is op zich vergelijkbaar aan scenario I, met dien verstande dat pas in de zomer risiconiveau zorgelijk wordt bereikt en daarmee er pas vanaf oktober weer goed binnen Europa gereisd kan worden. In dit scenario kiezen de meeste Nederlanders voor een zomervakantie in eigen land. Intercontinentaal reizen wordt nog maar beperkt gedaan in heel 2021.
- III. In scenario III blijft het toerisme gedurende het gehele jaar 2021 hinder ondervinden van het coronavirus. Er zijn wel perioden waarin er tijdelijk meer mogelijk is, maar het virus is nog niet onder controle. Dat maakt dat aanscherping van restricties / maatregelen en negatieve reisadviezen ook steeds weer op de loer liggen. Qua toerisme wordt 2021 hiermee een enigszins vergelijkbaar jaar aan 2020.

Verwachting verblijfstoerisme in Nederland

Afhankelijk van de variant zal het verblijfstoerisme een groei (variant I en II) of een verdere daling laten zien (variant III) ten opzichte van 2020.

De ontwikkeling van het inkomend toerisme in 2020 zal naar verwachting tussen een groei van +29% liggen en een daling van -38%; voor binnenlands toerisme loopt de verwachting uiteen van +10% naar -8%.

Bron: Statistiek Logiesaccommodaties, CBS. 2021: verwachting NBTC

Ook wanneer het beste scenario werkelijkheid wordt is het inkomend toerisme in 2021 nog steeds meer dan gehalveerd t.o.v. pré-Corona

Vergeleken met 2020 zal Nederland in 2021 naar schatting tussen de +2,0 miljoen (+ 29%) en -2,7 miljoen (- 38%) buitenlandse verblijfsgasten ontvangen. Zelfs in het beste scenario zitten we nog niet op de helft van het aantal internationale gasten als in 2019. Wat de binnenlandse markt betreft zal er naar verwachting sprake zijn van tussen de 1,9 miljoen meer en 1,5 miljoen minder aankomsten van Nederlanders in de diverse logiesaccommodaties in eigen land. Dit is een ontwikkeling die varieert van + 10% tot - 8%. In totaliteit betekent dat dat Nederland in 2021 als gevolg van het voortduren van de coronapandemie en het (eventueel) intreden van herstel hiervan tussen de +3,7 miljoen en -4,2 miljoen verblijfstoeristen telt dan in 2020.

Wereldwijd verwacht men uiterlijk in 2024 volledig herstel van de internationale aankomsten

Ter referentie, de wereld toerisme organisatie (UNWTO) gaat uit van een drietal scenario's waarbij de termijn verschilt waarop het wereldwijde internationale toerisme is hersteld en terug is op het niveau van voor de coronacrisis. Deze hersteltermijn loopt anderhalf jaar uiteen, afhankelijk van de ontwikkelingen en de snelheid waarmee er voldoende vaccinatiegraad onder bevolkingen worden behaald. De volledige hersteltermijn zal 2,5 tot vier jaar beslaan. Uiterlijk in 2024 zijn de internationale aankomsten volgens UNWTO terug op het niveau van voor de coronapandemie.

Verwachting naar herkomstmarkt

Los van het feit dat het moeilijk is in te schatten vanaf welk moment de situatie in Nederland en andere belangrijke herkomstlanden meer onder controle komt, en er begonnen kan worden met het loslaten van maatregelen en het opstarten van de (vrijtijds)economie, is er wel in algemene zin iets te zeggen over langs welke route het herstel van het toerisme zich zal inzetten vanaf dat moment. Daarnaast blijkt uit verschillende onderzoeken dat de behoefte van consumenten om erop uit te gaan zodra dit weer mogelijk is zeer groot is. Aan de wil om te gaan lijkt het dus niet te ontbreken. Wel spelen bij het boeken van een reis en de keuze van een bestemming andere criteria een rol als voorheen, zeker zolang het virus nog een rol in de samenleving speelt.

Fases van herstel

Het herstel van toerisme zal gestuurd worden door twee segmenten die als eerste zullen gaan toenemen, dat is reizen om familie, vrienden en kennissen te bezoeken en dat is de vakantiemarkt. Het herstel van de zakelijke reismarkt zal langer op zich laten wachten, al helemaal waar het grote internationale bijeenkomsten betreft. Om te beginnen zal binnen het toerisme in alle landen het binnenlands toerisme weer toe gaan nemen, gevolgd door het reizen op kortere afstanden naar het buitenland. Dit zal veelal bezoek aan buurlanden zijn en de auto zal hierbij het favoriete vervoermiddel zijn. Dat is relatief veilig en brengt veel flexibiliteit.

De daaropvolgende fase is het verdere herstel van het reizen binnen het eigen continent, in ons geval binnen Europa. Als laatste zal zich pas de intercontinentale vraag weer goed herstellen is ieders verwachting. Hoe snel deze fases zich zullen opvolgen zal afwachten zijn. Het kan snel gaan, maar bepalend zal ook zijn of het toegenomen internationaal reisverkeer niet als negatief bijeffect heeft dat het virus mee blijkt te reizen. In dat geval is het niet uit te sluiten dat er op de rem getrapt zal worden.

VERWACHTING VERBLIJFSTOERISME 2021

ALLE ACCOMMODATIES			Gasten (x 1.000)					
	2019	2020*	2021** Scenario					
			I	+/-	II	+/-	III	+/-
Binnenlands	25.787	19.045	20.660	8%	20.975	10%	17.515	-8%
Inkomend								
<i>Europa</i>	16.051	6.370	8.785	38%	6.670	5%	4.210	-34%
- Duitsland	6.175	3.215	4.800	49%	3.545	10%	2.290	-29%
- België	2.507	1.065	1.560	47%	1.325	25%	920	-14%
- Groot-Brittannië	2.402	585	720	24%	485	-17%	195	-67%
- Frankrijk	963	380	355	-6%	275	-27%	270	-29%
- Overig Europa	4.004	1.135	1.345	19%	1.035	-8%	540	-52%
<i>Amerika</i>	2.181	380	165	-56%	110	-71%	80	-80%
- USA	1.564	265	140	-47%	90	-65%	60	-78%
<i>Azië</i>	1.473	245	135	-46%	90	-64%	55	-77%
- China (incl. Hong Kong)	369	50	30	-42%	20	-57%	20	-66%
<i>overige intercontinenten</i>	424	80	45	-46%	30	-64%	20	-76%
Subtotaal inkomend	20.129	7.075	9.125	29%	6.895	-3%	4.365	-38%
Totaal	45.916	26.120	29.785	14%	27.870	7%	21.880	-16%

* Doorrekening 2020, gebaseerd op cijfers eerste elf maanden (afgerond op vijfduizendtallen). Er heeft een correctie op de cijfers plaatsgevonden vanwege accommodaties die tijdens de (semi-)lockdown (vrijwillig) gesloten waren

** Verwachting 2021 in een drietal scenario's ivm onzekerheid rondom impact Coronavirus op en herstel van binnenlands & inkomend toerisme (afgerond op vijfduizendtallen)

Scenario's gebaseerd op faseringsmodel NBTC.

I Reizen vanuit buurlanden mogelijk per voorjaar 2021 (april / mei) -> vanaf juli is intra-continentaal reizen goed mogelijk [best case scenario]

II Reizen vanuit buurlanden mogelijk per zomer 2021 (augustus) -> vanaf oktober is intra-continentaal reizen goed mogelijk

III Reizen vanuit buurlanden mogelijk per 2022 -> in 2021 blijft er sprake van restricties en reisbeperkingen. In sommige perioden is wel grensoverstijgend bezoek (vnl. per auto) mogelijk (≈ 2020)

[worst case scenario]

Bron: Statistiek Logiesaccommodaties, CBS. 2021: verwachting NBTC

De belangrijkste herkomstmarkt Duitsland laat naar schatting een ontwikkeling zien tussen +49% en -29%

Het herstel van het inkomend toerisme verloopt gefaseerd; het toerisme vanuit de buurlanden komt als eerste op gang

Bovenstaande tabel laat zien dat de verwachting positiever is wanneer een land dichtbij Nederland is gelegen.

In het meest positieve scenario laten nagenoeg alle Europese herkomstlanden een groei zien in aantallen gasten ten opzichte van vorig jaar. In het slechtste scenario is echter sprake van een verdere terugloop van het inkomend bezoek vanuit alle markten, ook vanuit onze buurlanden.

Kijkend naar de verschillende varianten valt op dat wanneer het meest positieve scenario werkelijkheid wordt, Nederland in de loop van dit voorjaar weer de eerste buitenlandse gasten kan verwelkomen. Ook gaat dit scenario er vanuit dat een deel van de Nederlanders hun zomervakantie niet in eigen land doorbrengt, maar in het buitenland. In de beide andere varianten zal - net als in 2020 - vaker voor het eigen land worden gekozen als vakantiebestemming in de zomer.

Toelichting op verwachting verblijfstoerisme 2021

De in dit document gepresenteerde verwachting is tot stand gekomen op basis van beschikbare data en inzichten, aangevuld met kennis van collega's uit de verschillende herkomstlanden. Basis voor de verwachting vormde de data van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS. NBTC heeft - met de kennis van nu - voor 2021 diverse doorrekeningen op deze data gedaan. Rekening houdend met zaken als: de geldende RIVM-richtlijnen, de van kracht zijnde overheidsmaatregelen, fysieke reisbeperkingen als gesloten grenzen, gouvernementele reisadviezen, quarantaine regels en verplichte testresultaten (het kunnen reizen), reisintentie (de wil om te reizen), vaccinatieprogramma's, indicatoren als GDP, werkloosheid en consumentenvertrouwen, mogelijkheden om te reizen (per trein of vliegtuig), de mate van impact die we in 2020 zagen en verwachtingen van relevante derden. Omdat er nog steeds veel onzeker is en de situatie in de diverse landen aan wijzigingen onderhevig is, hebben we een drietal varianten doorgerekend.

Bij het opstellen van deze verwachting waren dit onze uitgangspunten:

- Tenminste tot en met maart geldt het advies om niet naar Nederland te reizen indien dit niet strikt noodzakelijk is. Voor iedereen die in Nederland aankomt geldt tot minstens 9 februari de verplichting om in zelfquarantaine te gaan (10 dagen, met een negatieve test kan dit verkort worden tot 5/6 dagen).
- Verschillende fasen in herstel: eerst binnenlands, dan buurlanden (auto), rest Europa (vlieg) en als laatste intercontinentaal. De segmenten die binnen het toerisme als eerste weer terugkeren zijn het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en leisure (vakantie / er even tussenuit).
- Zakelijk herstel zal langer op zich laten wachten (meer online / nog geen congressen etc.). Dit betekent dat landen met een relatief groot aandeel zakelijk harder geraakt worden.
- De verhouding binnen- en buitenlandse gasten in ons land schuift op ten gunste van binnenlands.
- Door de 1,5m samenleving is er nog steeds sprake van minder capaciteit.
- In 2021 zullen er nog geen tot weinig grote internationale publieksevenementen zijn; de risico's en de onzekerheid om met te organisatie te starten zijn nog te groot.
- Vakanties krijgen een andere invulling, bepaalde bestemmingen, zoals een natuurlijke / rustige omgeving, winnen aan populariteit.
- Gezondheid & veiligheid(sprotocollen) zullen (extra) belangrijk worden. Mensen willen het risico mijden onverwacht in quarantaine te moeten (op bestemming of na terugkomst thuis).
- Er wordt kort van te voren geboekt en de behoefte aan flexibiliteit is groot.

